

ZAPOŠLJAVANJE OSOBA SA INVALIDITETOM

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom objavljen je u Narodnim novinama 157/13 a stupio je na snagu 1. siječnja 2014.godine.

I. **OBVEZNICI ZAPOŠLJAVANJA OSOBA S INVALIDNOŠĆU**

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji propisuje da su SVI poslodavci koji zapošljavaju najmanje 20 radnika dužni zaposliti određeni broj osoba s invaliditetom.

Izuzeti su samo:

- strana diplomatska i konzularna predstavništava,
- integrativne i zaštitne radionice te
- novoosnovani poslodavci, najduže do 24 mjeseca od dana početka rada.

Svi ostali poslodavci, obrtnici i pravne osobe, koji imaju više od 20 zaposlenih trebaju od 1. siječnja 2014. na primjerenom radnom mjestu prema vlastitom odabiru, u primjerenim radnim uvjetima, zaposliti jednu ili više osoba s invalidnošću.

II. **BROJ OSOBA S INVALIDNOŠĆU**

Broj osoba s invalidnošću koje poslodavci trebaju zaposliti ovisi o ukupnom broju zaposlenih radnika i djelatnosti koju se obavlja.

Pri određivanju ukupnog broja zaposlenih, u ukupan broj zaposlenih:

- ubrajaju se i obrtnici koji su obvezno osigurani kao obrtnici (mirovinsko i zdravstveno)
- ne ubrajaju se radnici koji su u radnom odnosu kod poslodavca na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za obavljanje sezonskih poslova

Udio zaposlenih osoba s invaliditetom u ukupnom broju zaposlenih kod pojedinog poslodavca utvrđen je Pravilnikom o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom NN 44/14

Kvota zapošljavanja se određuje s obzirom na djelatnosti u skladu s Odlukom o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. (Narodne novine 58/07 i 72/07) i to:

a) Kvota od **2%** za djelatnost:

- G) trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala,
- I) djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane,
- J) informacije i komunikacije,
- K) financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja,
- M) stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti,
- O) javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje,
- R) umjetnost, zabava i rekreacija,
- S) ostale uslužne djelatnosti,
- T) djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe,
- U) djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela;

b) Kvota od **3%** za djelatnost:

- F) građevinarstvo,
- H) prijevoz i skladištenje,
- L) poslovanje nekretninama,
- P) obrazovanje;

c) Kvota od **6%** za djelatnost:

- A) poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo,
- B) rudarstvo i vađenje,
- C) prerađivačka industrija,
- D) opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija,
- E) opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša,
- N) administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti,
- Q) djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi.

Za obveznike koji zapošljavaju manje od 50 radnika, navedene kvote smanjuju se za jedan postotni bod, ali ne mogu biti niže od 2%.

U slučaju da izračun kvote ne predstavlja cijeli broj, vrijednosti do 0,5% zaokružuju se na manji broj, a vrijednosti iznad 0,5% uključujući i 0,5% zaokružuju se na veći broj.

Primjerice trgovac ili ugostitelj koji zapošljava 24 radnika ne mora ali ako zapošljava 25 radnika treba zaposliti jednu osobu sa invaliditetom ($25 \times 2\% = 0,5$ odnosno 1), kao i građevinar ili prijevoznik koji zapošljava 20 ili više a manje od 50 radnika (stopa se smanjuje na 2%)..

Ukoliko poljoprivrednik, ribar ili prerađivač (mesar, krojač, stolar itd) zapošljava 20 radnika treba zaposliti jednu osobu sa invaliditetom ($20 \times 5\% = 1$).

III. **ISPUNJAVANJE KVOTE ZAPOSŁJAVANJA**

Obvezu kvotnog zapošljavanja poslodavac može ispuniti tako da tijekom 2014.godine:

1. zaposli propisani broj osoba s invaliditetom.

Odgovarajuće osobe može pronaći putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, udruga osoba sa invaliditetom ili Centra za rehabilitaciju. Obratite pažnju da ta osoba treba prethodno biti evidentirana u očevidniku osoba s invaliditetom pri Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje sukladno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom odnosno osiguranika s invaliditetom

ili

2. ispuni „zamjensku“ kvotu na način da

- zaključi ugovor o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljava, čija je ukupna vrijednost jednaka najmanje minimalnoj mjesečnoj plaći svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote, odnosno u slučaju sklapanja ugovora na rok duži od jednog mjeseca, čija je prosječna mjesečna vrijednost jednaka najmanje minimalnoj mjesečnoj plaći svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote,
- primi na obavljanje prakse, utvrđene nastavnim planom, učenike s teškoćama u razvoju ili studente s invaliditetom, s time da se 4 naučnika priznaju kao 1 zaposlena osoba s invaliditetom,
- primi na obavljanje prakse rehabilitanta u sklopu profesionalne rehabilitacije koju provodi centar za profesionalnu rehabilitaciju, s time da se 2 rehabilitanta priznaju kao 1 zaposlena osoba s invaliditetom,
- sklopi ugovor o djelu sa studentom s invaliditetom koji ima status redovitog studenta prema kojima su ukupni priznati troškovi rada jednaki najmanje minimalnoj mjesečnoj plaći svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote,

- primi na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa osobu s invaliditetom, s time da se 4 takve osobe priznaju kao 1 zaposlena osoba s invaliditetom,
- daje jednu ili više stipendija za redovno obrazovanje osobama s invaliditetom čija je ukupna visina jednaka najmanje minimalnoj mjesečnoj plaći svake osobe s invaliditetom koju bi poslodavac morao zaposliti unutar propisane kvote

Nakon što poslodavac ispuni obvezu zapošljavanja ili ispunjenja zamjenske kvote (na neki od navedenih načina), dužan je dokaze dostaviti Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u roku od sedam dana od dana ispunjenja te obveze.

Kontakt:

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju
i zapošljavanje osoba s invaliditetom
Hebrangova 4/I
10000 Zagreb
Telefon : (01) 6040495
Telefax : (01) 6184994
www.fond.hr
e-mail : tajnistvo@fond.hr

Napomena: Poslodavac koji ispunjava zamjensku kvotu dužan je osim ugovora (o poslovnoj suradnji, obavljanju prakse, o djelu redovitog studenta, stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa ili o stipendiranju) dostaviti Zavodu i drugu dokumentaciju na zahtjev Zavoda. Dostava dokumenata smatra se najavom zamjenskog ispunjenja kvote. Najava vrijedi najviše za dvanaest mjeseci i treba je obnavljati.

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, redovito će dobivati podatke Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Ministarstva financija, na temelju kojih će se utvrđivati koji poslodavci imaju obveze kvotnog zapošljavanja osoba s invaliditetom i da li je ispunjavaju. Zavod će o uočenim nepravilnostima obavještavati inspekciju rada.

IV. ŠTO AKO SE OBVEZA ZAPOSŁJAVANJA NE ISPUNI

Ako poslodavac ne ispuni obvezu kvotnog zapošljavanja osoba s invalidnošću, nakon 1. siječnja 2015.godine, bit će obavezan obračunati i platiti određenu svotu novčane naknade.

Osnovica za obračun novčane naknade jest umnožak broja osoba s invaliditetom koje je obveznik bio dužan zaposliti i svote minimalne plaće za razdoblje na koje se obveza odnosi, a visina naknade obračunava se po stopi od 30% .

Primjerice, ako poslodavac prema odredbama Pravilnika ima obvezu zaposliti jednu osobu s invalidnošću, a tu obvezu ne ispuni, nakon 1. siječnja 2015. morat će plaćati mjesečnu naknadu. Mjesečna novčana naknada, iznosi za svaku osobu s invalidnošću koju je bio dužan zaposliti a nije iznosi 905,28 kn (30% x svota minimalne plaće 3.017,61 kn za 2014.) Svota minimalne plaće za 2015. će se izmijeniti te će i naknada biti drugačija.

Novčana naknada će se obračunavati i dospijevati na naplatu do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

O iznosu obračunate novčane naknade obveznik je dužan sastaviti izvješće na obrascu koji propisuje Zavod i dostaviti ga Zavodu u roku od osam dana od dana dospijeca novčane naknade.

V. OBVEZE U 2014.GODINI

Poslodavci koji od prije 15.travnja 2014. godine (stupanja na snagu Pravilnika) zapošljavaju osobe s invaliditetom, dužni su te osobe prijaviti Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje sukladno posebno propisanom obrascu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom, u razdoblju od 1. svibnja 2014. godine do 31. listopada 2014. godine.

Ukoliko to ne učine, te osobe ne mogu ubrojiti u kvotu niti na taj način retrogradno ostvariti novčanu nagradu predviđenu Pravilnikom.

Poslodavci koji će kvote ispunjavati zamjenski, dužni su dostaviti Zavodu ugovore i obrasce za najavu zamjenskog ispunjavanja kvote najkasnije do 31. prosinca 2014. godine. Ukoliko to ne učine, tim ugovorima nije moguće ispuniti zamjensku kvotu.

VI. NAGRADE

Poslodavac koji zapošljava više osoba s invaliditetom od propisane kvote kao i poslodavac koji zapošljava manje od 20 radnika, među kojima su osobe s invaliditetom čiji invaliditet nije posljedica ozljede ili profesionalne bolesti nastale pri radu kod tog poslodavca, ima pravo na novčanu nagradu u iznosu od 15% minimalne plaće mjesečno za svakog radnika s invaliditetom koji predstavlja višak u odnosu na propisanu kvotu. Nagrada se ostvaruje najduže šest mjeseci, pod uvjetom da poslodavac nema nepodmirene novčane obveze prema državi ili radnicima po bilo kojoj osnovi.

Uvjeti i način isplate propisani su Pravilnikom o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom NN 44/14